

Ekonomiye Dair Öne Çıkan Düzenlemeler ¹

21 - 27 Aralık 2023

BDDK, bankalarca verilen kredilere ilişkin usul ve esasları düzenledi

BDDK tarafından hazırlanan "Bankaların Kredi İşlemlerine İlişkin Yönetmelik", Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

BDDK tarafından hazırlanan "Bankaların Kredi İşlemlerine İlişkin Yönetmelik", Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

Yönetmeliğe göre, bankalarda kredi açma yetkisi esas itibarıyla yönetim kuruluna ait olacak. Yönetim kurulu; kredi açma, onay verme ve diğer idarî esaslara ilişkin politikaları oluşturmak, bunların uygulanmasını ve izlenmesini sağlamak ve gerekli tedbirleri almakla yükümlü olacak. Yönetim kurulu kredi açma yetkisini teşkil edeceği kredi komitesine veya genel müdürlüğe devredebilecek. Yönetim kurulunca kredi açılmasında veya yetki devrinde genel müdürlüğün yazılı önerisi aranacak. Yönetim kurulu, kredi komitesi, genel müdür, genel müdür yardımcısı, genel müdür veya genel müdür yardımcısının yer aldığı komiteler yetkisinde açılacak krediler için yapılacak önerilerde, kredi talebinde bulunanların mali tahlil ve istihbarat raporlarının ekli olması zorunlu olacak. Bir gerçek veya tüzel kişiye açılacak kredi sınırının tespitinde, yönetim kurulu, en fazla, kredi komitesine özkaynakların yüzde onu, genel müdürlüğe yüzde biri tutarındaki kredi açma yetkisini devredebilecek. Genel müdürlük kendisine devredilen kredi açma yetkisini diğer birimleri, bölge müdürlükleri veya şubeler aracılığıyla da kullanabilecek.

Yönetim kurulunca yetkinin, kredinin tutarı, cinsi, alınacak teminat başta olmak üzere kredi açılmasında mutaden tespiti gereken hususları içerecek şekilde kapsam ve sınırlarının açık ve ayrıntılı olarak belirlenmiş ve yazılı biçimde, kredi açılmadan önce devredilmiş olması gerekecek.²

¹ Bu bülten TEPAV tarafından hazırlanmakta ve iş dünyasının yakından takip ettiği vergi, istihdam, devlet destekleri, ticaret ya da finansal alanlardaki öne çıkan yasal düzenlemeleri esas almaktadır.

² Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumundan: Bankaların Kredi İşlemlerine İlişkin Yönetmelik, Resmi Gazete, Sayı: 32406. (21 Aralık 2023)

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/12/20231221-3.htm>

Bazı kredi faizlerinin referans oranına üst sınır

TCMB'nin "Bankalarca Ticari Müşterilerden Alınabilecek Ücretlere İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ'i Resmi Gazete'de yayımlandı.

Bankalarca Ticari Müşterilerden Alınabilecek Ücretlere İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ'de Referans oran tanımı, "32-45 gün vadeli olarak açılan Türk lirası cinsi tüm mevduat türlerine bankaların uyguladıkları ağırlıklı ortalama akım faiz oranı üzerinden hesaplanan oran ile Merkez Bankasınca belirlenen politika faizinin yüzde on artırılması ile hesaplanan oran arasından düşük olan dikkate alınarak hesaplanan ve bu Tebliğin 20/A maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan azami sınırı aşmayacak şekilde ilan edilen oranı," şeklinde değiştirildi.

Tebliğde maktu olarak belirlenen parasal sınırlar ve azami ücretler her yıl, Türkiye İstatistik Kurumunca bir önceki yıl sonu itibarıyla açıklanan yıllık tüketici fiyat endeksi artış oranında Merkez Bankasınca artırılarak, bahse konu oranın açıklanmasını takip eden ilk iş günü bankalara bildirilecek.

Ödeme sistemleri kategorisi altında, üye işyerlerine sağlanan her türlü hizmetler ile ticari kartlarla ilintili ürün ve hizmetler karşılığında bankalarca alınabilecek ücretlerde referans oran yüzde 3,11'i aşamayacak.

Aynı Tebliğe eklenen geçici madde ile Tebliğde maktu olarak belirlenen parasal sınırlar ve azami ücretler, 2024 yılı için Merkez Bankası tarafından tespit edilerek Türkiye İstatistik Kurumunca 2023 yıl sonu yıllık tüketici fiyat endeksinin açıklanmasını takip eden ilk iş günü bankalara bildirilecek.³

Finansal tüketicilerden alınacak ücretlere ilişkin düzenleme Resmi Gazete'de

TCMB'nin Finansal Tüketicilerden Alınacak Ücretlere İlişkin Usûl ve Esaslar Hakkında Tebliğ'i Resmi Gazete'de yayımlandı.

Finansal Tüketicilerden Alınacak Ücretlere İlişkin Usûl ve Esaslar Hakkında Tebliğ yürürlüğe girdi. Değiştirilen bir cümle ile Tebliğdeki parasal sınırlar ve azami ücretler her yıl, Türkiye İstatistik Kurumunca bir önceki yıl sonu itibarıyla açıklanan yıllık tüketici fiyat endeksi artış oranında Merkez Bankasınca artırılarak bahse konu oranın açıklanmasını takip eden ilk iş günü bankalara bildirilmesine karar verildi.

³ Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasından: Bankalarca Ticari Müşterilerden Alınabilecek Ücretlere İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ (Sayı: 2020/4)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sayı: 2023/38), Resmi Gazete, Sayı: 32407. (22 Aralık 2023).

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/12/20231222-2.htm>

Yine eklenen geçici maddeyle Tebliğdeki parasal sınırlar ve azami ücretler, 2024 yılı için Merkez Bankası tarafından tespit edilerek Türkiye İstatistik Kurumunca 2023 yıl sonu yıllık tüketici fiyat endeksinin açıklanmasını takip eden ilk iş günü bankalara bildirilecek.

Tebliğ 4 Ocak 2024 tarihinden itibaren yürürlüğe girecek.⁴

Zorunlu trafik sigortası aylık artış oranı belirlendi

Zorunlu trafik sigortası aylık azami prim artış oranı, 2024 yılının ilk 4 ayı için yüzde 5 olarak belirlendi. Oran, 2023'ün mayıs ayından itibaren aylık yüzde 2 olarak uygulanıyordu.

Sigorta ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun Resmi Gazete'de yayımlanan yönetmeliğine göre, zorunlu trafik sigortası aylık azami prim artış oranı, 2024 yılının ilk 4 ayı için yüzde 5 olarak belirlendi. Bu oran, 2023'ün mayıs ayından itibaren aylık yüzde 2 olarak uygulanıyordu.

Trafik sigortası azami primi, 2024 mayıs ayından itibaren ise "hasar maliyet endeksi"ne göre belirlenecek.

Hasar maliyet endeksi hesaplanmasında asgari ücret artış oranı yüzde 45, TÜİK'in açıkladığı yedek parça ve aksesuar fiyat artış oranı yüzde 30, motorlu araç fiyat artış oranı yüzde 15 ve araçların bakım onarım fiyat artış oranı ise yüzde 10 ağırlıkta olacak.⁵

Reeskont faiz oranları yükseltildi

Resmi Gazete'de yayımlanan Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tebliğiyle reeskont işlemlerinde iskonto faiz oranı yıllık yüzde 43,25'e çıkarıldı.

Resmi Gazete'de Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası tarafından Reeskont ve Avans İşlemlerinde Uygulanacak Faiz Oranlarının Tespiti açıklandı.

Tebliğe göre;

⁴ Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasından: Finansal Tüketicilerden Alınacak Ücretlere İlişkin Usûl ve Esaslar Hakkında Tebliğ (Sayı: 2020/7)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sayı: 2023/39), Resmi Gazete, Sayı: 32407. (22 Aralık 2023).

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/12/20231222-3.htm>

⁵ Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumundan: Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortasında Tarife Uygulama Esasları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik, Resmi Gazete, Sayı: 32399. (14 Aralık 2023).

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/12/20231214-3.htm>

Vadesine en çok 3 ay kalan senetler karşılığında yapılacak reeskont işlemlerinde uygulanacak iskonto faiz oranı yıllık yüzde 43,25, avans işlemlerinde uygulanacak faiz oranı ise yıllık yüzde 44,25 olarak tespit edildi.

1 Aralık tarihinden bu yana reeskont işlemlerinde oran yüzde 40,75, avans işlemlerinde oran ise yüzde 41,75 olarak uygulanıyordu.⁶

İlaç fiyatlarına yüzde 25 zam

Resmi Gazete'de yer alan karara göre ilaç fiyatlandırmasındaki euro kuru güncellendi. Daha önce 14 lira olarak uygulanan güncel euro değerine yüzde 25 zam geldi.

Beşeri Tıbbi Ürünlerin Fiyatlandırılmasına Dair Kararda Değişiklik Öngören Cumhurbaşkanı Kararı Resmi Gazete'de yayımlanırken ilaç fiyatlandırmasında kullanılan euro kuruna artış uygulandı. İlaç fiyatlarına gelen yüzde 25'lik zam kararı 25 Aralık 2023 tarihinde itibaren yürürlüğe girecek.

Kararla, güncel bir euro değeri yüzde 25 arttırılarak 17 lira 55 kuruş seviyesine yükseldi. Güncel euro değeri daha önce 14 lira olarak uygulanıyordu.

Kararla, fiyat korumalı ürünlerde uygulanan barem değeri de euro kurunda yapılan artış kadar güncellendi. Barem değeri fiyat korumalı ürünlerde 60 lira 51 kuruş, diğer ürünlerde ise 31 lira 62 kuruş oldu. Söz konusu karar 25 Aralık 2023 tarihi itibarıyla yürürlüğe girecek.⁷

Altı ülke için vize muafiyeti Resmi Gazete'de

Amerika Birleşik Devletleri, Bahreyn, Birleşik Arap Emirlikleri, Kanada, Suudi Arabistan ve Umman'ın umuma mahsus pasaport hamili vatandaşlarının, Türkiye'ye yapacakları turistik amaçlı seyahatlerde vize muafiyeti sağlanmasına ilişkin Cumhurbaşkanı Kararı Resmi Gazete'de yayımlandı.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan imzasıyla yayımlanan karara göre, Amerika Birleşik Devletleri, Bahreyn, Birleşik Arap Emirlikleri, Kanada, Suudi Arabistan ve Umman'ın umuma mahsus pasaport

⁶ Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasından: Reeskont ve Avans İşlemlerinde Uygulanacak Faiz Oranlarının Tespiti, Resmi Gazete, Sayı: 32408. (23 Aralık 2023).

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/12/20231223-12.pdf>

⁷ Cumhurbaşkanı Kararı: Beşeri Tıbbi Ürünlerin Fiyatlandırılmasına Dair Kararda Değişiklik Yapılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 7954), Resmi Gazete, Sayı: 32401. (16 Aralık 2023).

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/12/20231216-2.pdf>

hamili vatandaşlarının Türkiye'ye yapacakları turistik amaçlı seyahatlerinde her 180 günde 90 gün süreyle vize muafiyeti sağlanacak.

Söz konusu karar, 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu'nun 18'inci maddesi gereğince verildi.⁸

Ücretsiz ve indirimli toplu taşıma kartları için değişiklik

Ücretsiz ve indirimli seyahat kartları için Resmi Gazete'de iki yeni değişiklik yürürlüğe girdi. Buna göre yönetmelikte yürütme yetkisi Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'na verildi. Ücretsiz seyahat kapsamında yapılacak gelir desteği ödemesine ilişkin usul ve esaslar da yeniden belirlendi.

Ücretsiz veya İndirimli Seyahat Kartları Yönetmeliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi. Yönetmelikle yürütme Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'na verildi.

Resmi Gazete'de yayımlanan kararda, “Şehir içi kara ve deniz taşımacılığında taksi, taksi dolmuş, dolmuş, rekreatif, turistik ve servis amaçlı kullanılan araçlar hariç olmak üzere; demiryolları ve denizyollarının şehir içi hatlarında sunulan toplu insan ulaşımına yönelik hizmetler ile belediyelere, belediyeler tarafından kurulan şirketlere, birlik, müessese ve işletmelere veya belediyeler tarafından yetki verilerek toplu taşıma hizmeti gördürülen özel şahıs veya şirketlere ait araçları ya da demiryolları ve denizyolları araçları kullanılmak suretiyle sunulan şehir içi toplu insan ulaşımına yönelik hizmetlerin hükümlerini Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı yürütür” denildi.⁹

⁸ Cumhurbaşkanı Kararı: Amerika Birleşik Devletleri, Bahreyn Krallığı, Birleşik Arap Emirlikleri, Kanada, Suudi Arabistan Krallığı ve Umman Sultanlığı'nın Umuma Mahsus Pasaport Hamili Vatandaşlarının Türkiye'ye Yapacakları Turistik Amaçlı Seyahatlerinde Her 180 Günde 90 Gün Süreyle Vize Muafiyeti Sağlanması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 7976), Resmi Gazete, Sayı: 32408. (23 Aralık 2023).

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/12/20231223-2.pdf>

⁹ Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığından: Ücretsiz veya İndirimli Seyahat Kartları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik, Resmi Gazete, Sayı: 32408. (23 Aralık 2023).

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/12/20231223-8.htm>

Prim borcu olan GSS'liler sağlık hizmeti alabilecek

Genel Sağlık Sigortası (GSS) kapsamındaki vatandaşlar, prim borcu olsa dahi Sağlık Bakanlığına bağlı sağlık tesisleri ile devlet üniversitesi hastanelerindeki sağlık hizmetlerinden faydalanmaya devam edecek.

Resmi Gazete'de yayımlanan Cumhurbaşkanı kararına göre, GSS'li olup prim borcu nedeniyle sağlık hizmeti alamayacak Türk vatandaşları ile bakmakla yükümlü oldukları kişilerin, Sağlık Bakanlığına bağlı sağlık tesisleri ile devlet üniversitesi hastanelerinde sunulan sağlık hizmetlerinden yararlanabilmelerine ilişkin düzenleme 31 Aralık 2024'e kadar uzatıldı.

Böylece bu kapsamdaki kişiler, prim borcu olup olmadığına bakılmaksızın devlet hastaneleri ile devlet üniversitesi hastanelerinden önümüzdeki yıl da yararlanabilecek.¹⁰

İthal bazı paslanmaz çelik ürünleri için soruşturma

Çin ve Tayvan menşeli bazı paslanmaz çelik ürünleri için yürürlükte bulunan dampinge karşı kesin önlemlere ilişkin nihai gözden geçirme soruşturması başlatıldı.

Ticaret Bakanlığınca hazırlanan "İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ" Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

Buna göre, yerli üreticinin başvurusuna istinaden Çin ve Tayvan menşeli "demir veya çelikten diğer ince ve kalın borular ve içi boş profiller" başlığı altındaki bazı paslanmaz çelik ürünlerinin ithalatında yürürlükte bulunan dampinge karşı önlemlere dair nihai gözden geçirme soruşturması başlatılması kararlaştırıldı.¹¹

¹⁰ Cumhurbaşkanı Kararı: 8/1/2002 Tarihli ve 4736 Sayılı Kanununun 1 inci Maddesinin Birinci Fıkrası Hükmünden Muaf Tutulacakların Tespitine Dair 28/1/2002 Tarihli ve 2002/3654 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararında Değişiklik Yapılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 7977), Resmi Gazete, Sayı: 32408. (23 Aralık 2023).

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/12/20231223-3.pdf>

¹¹ Ticaret Bakanlığından: İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (No: 2023/39), Resmi Gazete, Sayı: 32409. (24 Aralık 2023).

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/12/20231224-2.htm>